

Kazatel: Josef Hurta

Písňe: 702, 715, 340, 1-6v., 510, 383, 283

Čtení: Zj 13, 11 – 18

Text: Da 3, 13 – 18 *Tehdy Nebúkadnesar, rozlícen a rozhořčen, rozkázal přivést Šadraka, Měšaka a Abed-nega. Tito muži byli hned přivedeni před krále. Nebúkadnesar se jich otázel: "Je to tak, Šadraku, Měšaku a Abed-nego, že mé bohy neuctíváte a před zlatou sochou, kterou jsem postavil, jste se nepoklonili? Nuže, jste ochotni v čase, kdy uslyšíte hlas rohu, flétny, citary, harfy, loutny a dud a rozmanitých strunných nástrojů, padnout a poklonit se před sochou, kterou jsem udělal? Jestliže se nepokloníte, v tu hodinu budete vhozeni do rozpálené ohnivé pece. A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!" Šadrak, Měšak a Abed-nego odpověděli králi: "Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme."*

Souvislost tohoto biblického textu s dnešním svátkem Mistra Jana Husa je, myslím, zřejmá. Tak jako u mládenců v ohnivé peci, tak i u Mistra Jana Husa šlo o trest za vzepření se autoritě. Judští mládenci nebyli odsouzeni za víru v Hospodina, ale za to, že odmítli vzdát čest babylonskému králi. Ani Jan Hus nebyl potrestán za své názory, ale za neochotu podříditi se autoritě církve. To je totiž provinění, které se odpouští mnohem hůře než pouhé názory, které člověk zastává. Největším Husovým proviněním tak bylo jeho odvolání se ke Kristu, čímž zpochybnil autoritu papeže jakožto Kristova náměstka.

Je třeba to chápat i v dobových souvislostech. Roku 1302 bylo vyhlášeno, že poslušnost papeže je nezbytná ke spáse. Jenže již o sto let později má církev papeže tři, a ti se navzájem proklínají. Věřící mají problém: Poddanost kterému z nich zajišťuje spásu? Ke komu se přidat, abychom neměli problém? A do toho přichází Hus, kterému je to vlastně jedno, protože pro něj pravda Páně stojí výše, než kterýkoliv z papežů. On se neděsí soudu církve, ale soudu Kristova. Je dokonce ochoten odvolat své učení, jestliže neobstojí před soudem Písma svatého. Ale ti, kteří si tenkrát uzurpovali samu autoritu Boží, na nic takového neslyší. Požadují, aby se před nimi sklonilo každého koleno a každý jazyk aby jim vyznával svou naprostou oddanost.

Stejně tak kdysi babylonský král požadoval od všeho lidu, aby se klaněli jeho zlaté soše. Většina na tuto hru přistoupila. Jen tři Judejci veřejně demonstrovali svůj odmítavý postoj. Přitom, kdo ví, co si o králi mysleli všichni ti, kteří před jeho sochou padali. Lze úspěšně pochybovat o tom, že to všichni mysleli upřímně. Možná se domnívali, že stačí mít svou víru jako soukromou věc hluboko v srdci a na vnějších gestech už tak nezáleží. Mnoho lidí takto přežilo, aniž by ohrozili své životy zbytečným provokováním mocných. Vždyť myslet si může každý, co chce. Jde jen o to, co dává veřejně najevo. Co veřejně demonstruje. Judští mládenci se provinili tím, že se rozhodli veřejně demonstrovat svůj nesouhlas s králem. Díky tomu si prožili úplné peklo. Ale vlastně jim to nijak neublížilo.

O Janu Husovi víme z dobových záznamů, že při zapálení hranice zpíval píseň: „Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nade mnou.“ O Judských mládencích se dočteme v řecké Septuagintě, že v peci zpívali: „vychvátil nás z vnitřku pece, ze šlehajících plamenů.“ Podobně i apoštol Pavel a jeho pomocník Silas zpívali v řeckém vězení, majíce nohy i ruce v kládě. A my jsme také před chvílí zpívali: „Chválit nepřestaň, ať se staň co staň“. Jen s tím rozdílem, že nám žádná kláda, pec ani hranice nehrozí. Ačkoliv

někdy je na nás skutečně naložena pěkná kláda starostí, jindy nás něco nebo někdo pěkně vypeče a občas musíme jít až na hranici svých možností.

Zůstat přitom věrný Hospodinu není jednoduché. Ona věrnost Hospodinu totiž neznamena, že nás Bůh ze všech nebezpečností šťastně vyvede. Pavla a Silase z vězení vyvedl. Mistra Jana naopak smrt neminula. A judští mládenci vyznávají: „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“

Na jedné straně je tu panická obava mocných ze ztráty autority, na druhé neoblomná vytrvalost vyznavačů pravého Boha a mučedníků. Je to „kdo z koho“. Z historické zkušenosti by se mohlo zdát, že autorita mocných vítězí. Ve skutečnosti vždy vítězí pravda Páně, i když na čas poražena bývá. Mocným tohoto světa o skutečnou pravdu nejde. Jde jim pouze o moc. Přitom platí, že všelijací přísluhovači bývají papežštější než papež. O tom svědčí i záznam římského úředníka Plinia, který vyslýchal křesťanské vyznavače někdy před rokem 113 n. l. Píše: „Tádal jsem se jich, jsou-li křesťané. Když to doznávali, tádal jsem se jich, pohroživ jim trestem smrti, podruhé a potřetí; jestliže na své výpovědi trvali, pak jsem je dával popraviti. Byl jsem totiž přesvědčen, že – nehledě ani k tomu, co prohlašovali – musí být ztrestána aspoň jejich zarputilost a neoblomná tvrdošíjnost.“ Z podobných pohnutek trestal i babylonský král judské mládence, z podobných pohnutek trestal Kostnický koncil Mistra Jana nebo komunistický režim svobodomyšlné občany. Nikoliv pro myšlenky a názory – vždyť za každého režimu si člověk může myslet, co chce. Jen to nesmí dávat příliš okatě najevo. To je totiž prohřešek, který se neodpouští. Proto Hus skončil na hranici, disidenti v lágrech nebo judští mládenci v peci ohnivé.

Pro lidské vládce, ať už světské nebo církevní, kteří chtějí panovat nad lidmi je odvolávání se k nějaké vyšší autoritě akceptovatelné jen potud, pokud to nenabourává jejich vlastní moc. Její ztráty se totiž bojí víc než myšlenek a ideálů, které lidé zastávají. Pro Hospodinova vyznavače je tomu naopak. V poslední knize bible, v knize Zjevení je řečeno, čeho si Bůh na svých vyznavačích cení nejvíce: „Neboť ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno jsi nezapřel.“ Tak jako Hus v Kostnici nebo judští mládenci v Babyloně, tak svědkové Kristovi vyznávají: „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ Amen.

Modlitba: *Pane, odpusť nám každou naši nestatečnost, a dej nám odvahu, ať hlásáme tvé evangelium právě tehdy, když nás svět pokouší k své zapření víry. Amen.*

Přímělná modlitba: *Pane, slyš přímělny své církve. Modlíme se za nás, i za všechny kolem nás, abychom žili v pravdě a lásce. Modlíme se za to, abychom činili vše potřebné k odstranění nenávisti mezi lidmi, abychom bořili hranice, které si mezi sebou stavíme. Modlíme se za odstranění předsudků mezi církvemi, mezi lidmi věřícími a nevěřícími. Prosíme za lidi, kteří mají falešné představy o tobě, o tvé církvi, o lidech různého vyznání. Prosíme za porozumění mezi rozdílnými sociálními, náboženskými a etnickými skupinami. Dej, aby si nikdo z lidí nenárokoval absolutní moc nad národy ani nad jednotlivci. Prosíme, kéž my, jako tvoji vyznavači vždy ukazujeme k té Pravdě, která činí lidi svobodnými. Pane Ježíši Kriste, ty jsi pravda, cesta i život. Kéž všichni lidé dospějí skrze tebe ke spasení v království nebeském. Amen.*